

Analīzes ziņojuma kopsavilkums

Valsts: Itālija

www.partnerup-project.eu

[partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

[partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

Finansē Eiropas Savienība. Tomēr materiāls atspoguļo tikai autora(-u) viedokli un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un kultūras izpildāģentūras (EACEA) uzskatus. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nevar būt par tiem atbildīgi.

Kvalifikācijas paaugstināšanas ceļu ieviešana

Itālijā iniciatīvas “Kvalifikācijas uzlabošanas ceļi” (UP) īstenošana ir balstīta uz stingru tiesisko regulējumu, kas ir saskaņots ar Nacionālo stratēģisko plānu prasmju uzlabošanai un pārkvalifikācijai. Šis plāns aptver 2021.–2023. gadu un tā mērķis ir veicināt pieaugušo izglītību, uzlabojot pakalpojumu pieejamību, prasmju personalizēšanu un izglītības piedāvājumu pielāgošanu darba tirgus vajadzībām.

Iniciatīva ir vērsta uz pieaugušajiem, jo īpaši tiem, kuriem ir zems pamatprasmju līmenis – grupa, kas veido 35 % itāļiem, vecumā no 16 līdz 65 gadiem. To vidū pārsvarā ir gados vecāki pieaugušie (55–65 gadi), lai gan statistikā parādās arī jaunākas vecuma grupas. Izaicinājumi ietver koordinācijas nodrošināšanu starp daudzlīmeņu pārvaldību, finanšu resursu optimizēšanu, reģionālu atšķirību novēršanu izglītības piedāvājumā un digitālo un caurviju kompetenču uzlabošanu.

Ar Itālijas UP sistēmu ir saistītas dažādas ieinteresētās puses - valdība (ar Izglītības un darba ministriju starpniecību), universitātes, profesionālās izglītības centri, pieaugušo izglītības iestādes, NVO un darba devēju asociācijas. Valsts un privātie nodarbinātības dienesti sadarbojas, lai pielāgotu izglītību darba tirgus vajadzībām. Tomēr joprojām pastāv nepilnības ieinteresēto pušu koordinācijā, jo īpaši ar darba devējiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas kavē informācijas sniegšanu un mācību saskaņošanu ar nodarbinātības iespējām.

Tiek strādāts, lai novērstu šīs nepilnības, izmantojot tādas iniciatīvas kā teritoriālie mūžizglītības tīkli, digitālās iekļaušanas programmas, piemēram, Repubblica Digitale, un mērķtiecīgi Eiropas projekti, piemēram, MOVE-UP un ONE. Šīs programmas akcentē personalizētus izglītības ceļus, neformālās izglītības atzīšanu un aktīvu ieinteresēto pušu sadarbību.

Itālijas UP īstenošana uzsver reģionālās sadarbības nozīmi, efektīvu finansējuma izmantošanu un ciešāku saikni starp izglītību un darba tirgu. Neskatoties uz izaicinājumiem, šī iniciatīva piedāvā daudzsoļu modeli pieaugušo izglītības vajadzību nodrošināšanai, nodarbinātības veicināšanai un sociālās iekļaušanas veicināšanai.

leinteresēto pušu sadarbība UP

Iniciatīvas Upskilling Pathways (UP) īstenošana Itālijā balstās uz sarežģītu ieinteresēto pušu ekosistēmu, un katra no tām veicina pieaugušo izglītību dažādos līmeņos. Galvenie sadarbības mehānismi:

- **Mūžizglītības teritoriālie tīkli**, kas apvieno valsts un privātos dalībniekus, tostarp izglītības iestādes, reģionālās iestādes, NVO, arodbiedrības un darba devējus. To mērķis ir veicināt mūžizglītību, iepriekš iegūto prasmju atzīšanu un pilsonisko izglītību. Reģionālo valdību veiktā institūciju koordinācija uzlabo integrāciju un pakalpojumu tuvumu cilvēku dzīves/ darba vietai, taču tā joprojām ir nekonsekventa dažādos reģionos.
- **Nacionālās un reģionālās sadarbības programmas, piemēram, GOL** (Garanzia di Occupabilità dei Lavoratori — Darba ņēmēju nodarbinātības garantēšana) programma saskaņā ar Nacionālo atveseļošanas un noturības plānu (PNRR), kas veicina publiskā un privātā sektora sadarbību tādās jomās kā piekļuve darba tirgum, pārkvalifikācijai un atbalstam invaliditātes jomā.
- **Starpprofesionālie fondi**, kas veicina darbaspēka kvalifikācijas paaugstināšanu, veicot darba devēju un darbinieku iemaksas, atbalstot nepārtrauktu profesionālo izglītību un apmācību.
- **Digitālās iekļaušanas iniciatīvas**, piemēram **Repubblica Digitale**, kas koordinē publisko un privāto sektoru, lai novērstu digitālo plaisu, atbalstot IKT izglītību un veicinot digitālo pārveidi.
- **Nacionālā mūžizglītības grupa** (GNAP), kas mobilizē ieinteresētās puses ar sabiedriskās apspriešanas, pasākumu un darba grupu palīdzību, nodrošinot dažādu pušu pārstāvību politikas veidošanā.
- **Eiropas projekti, piemēram, MASTER, MOVE-UP un ONE** ir parādījuši ieguvumus no daudzu ieinteresēto pušu sadarbības, iesaistot pieaugušo izglītības (PI) speciālistus, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus, darba devējus un NVO, lai izstrādātu novatoriskus ceļus izglītības un nodarbinātības pieejamībai.

Neskatoties uz šiem centieniem, **ieinteresēto pušu sadarbībā** joprojām pastāv ievērojamas nepilnības:

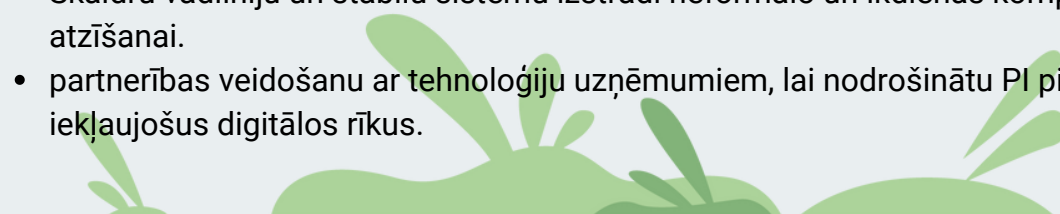
- konsekventas sadarbības trūkums starp valsts, reģionālajiem un vietējiem dalībniekiem rada atšķirības PI piedāvājumos dažādos reģionos. Tas ierobežo piekļuvi un rada neefektivitāti resursu sadalē.
- Darba devēji un valsts nodarbinātības dienesti nav pilnībā integrēti PI sistēmās. Tas noved pie neefektīvas mācību programmu saskaņošanas ar darba tirgus vajadzībām un neaizsargāto izglītojamo iespējām mācīties.
- Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas ir galvenie informācijas sniedzēji, bieži tiek izslēgti no formālajām PI sistēmām. Tas vājina centienus iesaistīt neaizsargātās grupas un saskaņot izglītības iespējas ar kopienas vajadzībām.
- Neformālās un ikdienas izglītības atzīšanas procesi ir nekonsekventi, un tajos ir neskaidras vadlīnijas un mehānismi. Tas ierobežo prasmju pārnesamību un kavē piekļuvi izglītībai vai nodarbinātībai.
- Sadarbība ar tehnoloģiju nodrošinātājiem, lai uzlabotu digitālo infrastruktūru un piekļuvi digitālās pratības programmām, ir nepietiekama, jo īpaši lauku un perifēriskos apgabalos.

Ieinteresēto pušu kartēšanas process, diskusijas fokusa grupās, intervijas un aptaujas, iezīmēja tālāk norādīto:

- ieinteresētās puses reģionālā līmenī, piemēram, tie, kas ir iesaistīti mūžizglītības teritoriālajos tīklos, izrādīja stingru apņemšanos darboties PI;
- process veicināja horizontālās saites starp ieinteresētajām pusēm, veicinot sadarbību kopīgās iniciatīvās un PI aizstāvību reģionālā un valsts līmenī;
- kartēšanā tika uzsvērts, ka daudzas ieinteresētās puses, jo īpaši darba devēji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, neuztver sevi kā PI dalībniekus, kas liecina par vajadzību pēc labākām saziņas un iekļaušanas stratēģijām.

Ieteikumi nepilnību novēršanai ietver:

- starpreģionālās sadarbības stiprināšanu, lai standartizētu PI praksi un dalītos ar labo praksi.
- Darba devēju un NVO aktīvāku iesaistīšanu politikas veidošanā un īstenošanā, lai uzlabotu informētību un programmu atbilstību.
- Skaidru vadlīniju un stabilu sistēmu izstrādi neformālo un ikdienas kompetenču atzīšanai.
- partnerības veidošanu ar tehnoloģiju uzņēmumiem, lai nodrošinātu PI pieejamus un iekļaujošus digitālos rīkus.

Gūtās mācības

Pozitīvi rezultāti

- Ieinteresētās puses reģionālā līmenī izrādīja lielāku ieinteresētību sadarbīties, jo īpaši izmantojot tādas iniciatīvas kā Mūžizglītības teritoriālais tīkls, kas atbilst viņu misijas un attīstības prioritātēm, veicinot savstarpēju mācīšanos un sadarbību.
- Analīze palīdzēja nostiprināt FORMA.Azione kā koordinatora lomu starp ieinteresētajām pusēm, veidojot horizontālas saites, kas veicināja kopīgas iniciatīvas, jo īpaši pieaugušo izglītības jomā.
- Ieinteresētās puses ieguva jaunas perspektīvas par mūžizglītības stratēģijām, instrumentiem un metodoloģijām, uzlabojot iespēju izstrādāt un ieviest novatoriskus risinājumus.

Izaicinājumi

- Darba devēji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas bija nepietiekami pārstāvētas, kas vājināja saikni starp mācību programmām un darba tirgus vajadzībām.
- Reģionālās īstenošanas atšķirības radīja nekonsekvenci, kā rezultātā rodas nepilnības pieejamībā un pakalpojumu kvalitātē.
- Efektīvas komunikācijas un koordinācijas trūkums starp ieinteresētajām pusēm kavēja valsts politikas saskaņošanu ar vietējām vajadzībām.

Gūtās mācības

- Ir jāpieliek lielākas pūles, lai sadarbībā iesaistītu dažādas ieinteresētās puses, jo īpaši darba devējus un kopienas organizācijas, tā novēršot nepilnības PI sistēmās.
- Noteiktu lomu, vadlīniju un procesu noteikšana neformālās un ikdienas izglītības atzīšanai var uzlabot programmu efektivitāti un pieejamību.
- Sadarbība ar tehnoloģiju uzņēmumiem ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu pieaugušo izglītojamo digitālo infrastruktūru un lasītprasmi.

Attīstības grupu prioritātes

- Plaisas novēršana **starp valsts politiku un vietējām vajadzībām**. Pieaugušo izglītības sistēmu saskaņotības nodrošināšana, veicinot labāku sadarbību un koordināciju starp valsts un vietējiem dalībniekiem.
- Nacionālo rīcības plānu īstenošanas uzlabošana, nodrošinot pietiekamu finansējumu un skaidrus noteikumus, lai novērstu pieaugušo izglītības kā personīgās, profesionālās un pilsoniskās attīstības instrumenta nepietiekamu novērtēšanu.
- Stimulu palielināšana **publiskā un privātā sektora partnerībām**, koncentrējoties uz PI rezultātu saskaņošanu ar darba tirgus prasībām. Darba devēji būtu jāmudina iesaistīties šajos centienos ārpus profesionālās izglītības un apmācības iniciatīvām, nodrošinot lielāku līdzdalību vispārējos prasmju pilnveides procesos.
- Radošu un efektīvu stratēģiju izstrāde, lai **identificētu un iesaistītu pieaugušos ar zemu kvalifikāciju**. Ņemot vērā viņu ierobežoto izpratni par mācīšanās vajadzībām, mērķtiecīgas informatīvās kampaņas, īpaši pielāgoti norādījumi un iekļaujoši informācijas kanāli ir būtiski, lai veicinātu līdzdalību izglītībā un iepriekš iegūto zināšanu atzīšanā.
- **Skaidrāku lomu, vadlīniju un mehānismu neformālās un ikdienas izglītības atzīšanai** izveide. Tas ietver neformālās un ikdienas izglītības atzīšanas procesa konsekvenci visos reģionos un integrēšanu darba tirgū, tādējādi palielinot pieaugušo iepriekšējās pieredzes vērtību.
- **Pieaugušo izglītotāju profesionālā profila** stiprināšana. Pašreizējās sistēmās nav īpašu prasību pēc speciālas izglītības PI profesionāļiem. Tas mazina viņu atpazīstamību gan politikas, gan kopienas līmenī. Pielāgotas mācību programmas un uzlabotas karjeras izaugsmes iespējas ir ļoti svarīgas, lai paaugstinātu viņu statusu un efektivitāti.

